είου τοῦ Αὐτοκράτορος Μιχαὴλ καὶ ἀδελφοῦ τῆς Θεοδώρας συ-
αφθεῖσα φιλία.

Ἀναγκαῖον λοιπὸν θεωροῦμεν ὅπως μικράν τινα σκιαγραφίαν
ῆς ἐποχῆς ἐκείνης παρουσιάσωμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνα-
γνωστῶν ἡμῶν.

Ὁ Μέσος μ. Χ. αἰὼν ἰδίως δὲ ἀπὸ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ
σαύρου ἤτοι ἀπὸ τοῦ 714 μέχρι τοῦ 2 αἰῶνος ἀλγεινότατον
ρουσιάζει θέαμα ἀπεικονίζον τὴν ἐσχάτην τοῦ ἀνθρωπίνου
εύματος ταπείνωσιν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καθ' ἣν ἡ τῶν
κονομάχων αἵρεσις ἤκμαζεν, τὰ λύκεια ἐκλείσθησαν, αἱ βιβλιο-
καὶ ἐκάησαν, οἱ σοφοὶ ἐδιώχθησαν, αἱ ὡραῖαι τέχναι, ἡ φιλο-
γία καὶ αἱ ἐπιστῆμαι παρηγκωνίσθησαν ὁλοτελῶς καὶ τέλεον
εδὸν κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν ἀδυσωπήτων Εἰκονομάχων. Ἡ
νη ἐν τῷ Βυζαντίῳ ὑπάρχουσα Φιλοσοφικὴ Σχολή, ἡ Οἰκου-
νικὴ καλουμένη ἐκλείσθη, καθὸ τῶν ἐν αὐτῇ διδασκόντων
δεκα πολιῶν καὶ πολυμαθῶν καθηγητῶν μὴ βουλομένων ὑπο-
ῦναι τῇ αἱρέσει. Ἐπίσης ἅπασαι αἱ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ καὶ Ἡρα-
είου ἀκμάσασαι Νομικαὶ Σχολαὶ ἐκλείσθησαν ἢ κατεστράφησαν
οὕτως ἐσβέσθη ὁλοτελῶς ἡ ἕως τότε ἀμυδρῶς διαλάμπουσα
νία τῶν ἐπιστημῶν. Διερχόμενοι δὲ διὰ τῆς διανοίας τοὺς
τεινοὺς καὶ ἀλγεινοὺς ἐκείνους χρόνους τοῦ σκότους καὶ τῆς
θείας ἀσπαζόμεθα μετ' εὐλαβείας τὴν χεῖρα ἥτις ἔθεσε τέρμα
τὴν ἐλεεινὴν ταύτην κατάστασιν καὶ ἀνεζωπύρωσε τὸν πρὸς
παιδείαν, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας ἔρωτα τοῦ ἡμετέ-
θνους. Ἡ δὲ ἱερὰ καὶ ὁσία αὕτη χεὶρ δὲν ἦτο ἡ τοῦ Αὐτο-
τορος οὔτε ἡ τοῦ Βάρδα, ἀλλ' ἡ τοῦ Φωτίου.

Δύο συμμάρτυρας τῆς ἀληθείας ταύτης ἔχομεν τὸν διακε-
μένον καὶ σοφὸν τῶν Διαμαρτυρομένων Θεολόγον Moshein
ος καὶ τὸν γνωστὸν ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ Shoell, οἵτινες
ὸς συγγράμμασιν αὐτῶν ἐπιμαρτυροῦσιν ὅτι ἡ μεγάλη ὤθησις
θεῖσα κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα εἰς τὰ γράμματα, τὰς τέχνας
τὰς ἐπιστήμας ὀφείλεται εἰς τὸν Φώτιον.

Ἀλλ' ἐκ τούτου οὐδόλως προτιθέμεθα ὅπως τὴν πρὸς τὸν
ἂν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην ἐλαττώσωμεν, διότι, καὶ περ